

Fiche 2: Mededeling over een stappenplan voor een geïntegreerd internecontrolekader

Titel:

Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement en de Europese Rekenkamer over een stappenplan voor een geïntegreerd internecontrolekader

Datum Raadsdocument: 21 juni 2005
Nr. Raadsdocument: 10326/05
Nr. Commissiedocument: COM(2005) 252 final
Eerstverantwoordelijk ministerie: Financiën i.o.m. LNV, BZK, EZ, V&W, SZW, VROM, BZ

Behandelingstraject in Brussel: Begrotingscomité, Ecofin Raad

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

In november 2004 heeft de Europese Rekenkamer haar jaarverslag over het begrotingsjaar 2003 gepubliceerd. Voor de tiende achtereenvolgende keer heeft de Europese Rekenkamer geen positieve betrouwbaarheidsverklaring (Declaration of Assurance, hierna genoemd "DAS") over het geheel afgegeven. De Commissie is van mening dat dit moet veranderen. De Europese Rekenkamer dient redelijke zekerheid te verkrijgen dat de EU-fondsen op een rechtmatige wijze worden beheerd. Het Europees Parlement en de Raad hebben herhaaldelijk hun teleurstelling uitgesproken over deze situatie van het gebrek aan een positieve betrouwbaarheidsverklaring. Zowel het Europees Parlement als de Raad hebben de Commissie tijdens de dechargeprocedure over 2003 uitgenodigd om deze situatie te veranderen. Het Europees Parlement heeft hiertoe een resolutie aangenomen bij de decharge over het begrotingsjaar 2003. De Commissie Barroso heeft als strategische doelstelling geformuleerd om te streven naar een positieve DAS van de Europese Rekenkamer.

Met de voorliggende mededeling wil de Commissie in eerste instantie invulling geven aan de strategische doelstelling van het streven naar een positieve DAS. De Commissie geeft zelf aan dat dit streven ambitieus is. Ambitieuus wil hier zeggen dat niet verwacht wordt dat de Europese Rekenkamer in een jaar een negatieve DAS kan veranderen in een positieve. Daarvoor heeft de Europese Rekenkamer redelijke zekerheid nodig dat de audit- en controlesystemen op zijn plaats zijn waardoor het risico op onregelmatigheden binnen redelijke grenzen blijven. Om deze zekerheid te verkrijgen dient het communautaire interne-controlekader van de EU verder aangepast te worden. De Europese Rekenkamer heeft hierover een advies opgesteld in 2004 waarin het "single audit" model wordt beschreven.

Ambitieuus wil wel zeggen dat de mededeling een routekaart beschrijft naar een positieve DAS en voorzien is van een tijdpad waarin een nog op te stellen actieplan in 2006 geïmplementeerd dient te worden. De Commissie stelt voor allereerst de tekortkomingen in het huidige interne-controlekader te identificeren en actieplannen te ontwikkelen opdat dit kader de vereiste zekerheid voor een positieve DAS kan bieden. Daarnaast zullen in Raadsverband discussies plaatsvinden om in najaar 2005 de basis voor een gezamenlijke overeenkomst voor een communautair interne-controlekader voor te stellen. De Commissie stelt verder voor dat de voorzitter van de Raad een 'high level interinstitutionele trilog' benoemt en dat een te behalen overeenkomst geformaliseerd dient te worden in een interinstitutioneel akkoord ondertekend op politiek niveau. Wanneer hierover overeenstemming is bereikt, zullen de mogelijkheden om meer efficiency te verkrijgen uit de audit inspanningen via het "single audit" model verder worden onderzocht.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., betreft een mededeling.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

N.v.t.; het betreft een mededeling die het Europees Parlement tevens ter informatie is toegegaan.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: Positief. De verbetering van het communautaire interne-controlekader van de EU is bij uitstek een taak die op EU-niveau dient te worden uitgevoerd. De Commissie is en blijft eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de EU-begroting. Voor de EU-fondsen in gedeeld beheer tussen de EU en de lidstaten stelt de routekaart een taakverdeling voor welke overeenkomt met het principe van subsidiariteit door nationale autoriteiten expliciet in de verbetering te betrekken.

Proportionaliteit: Positief. De routekaart sluit aan bij de oproep van de Europese Rekenkamer, het Europees Parlement en de Raad om het communautaire interne-controlekader van de EU te verbeteren. De in de routekaart voorgestelde verbeteringen zijn de praktische weerslag hiervan en sluiten aan bij deze doelstelling.

Consequenties voor de EU-begroting:

Geen. De in de routekaart voorgestelde verbeteringen van het communautaire internecontrolekader van de EU kunnen leiden tot een verder verbeterde controle op, en verantwoording van, EU-uitgaven. De verbeteringen kunnen daarmee bijdragen aan een efficiënter gebruik van de EU-middelen en daarmee, bij uitblijven van beleidsintensiveringen of –vernieuwing, mogelijk een verlaging van de begroting realiseren.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

De Commissie stelt voor om jaarlijks vooraf door de Lidstaten openbare verklaringen en achteraf “declarations of assurance” af te geven op het hoogste politieke niveau (in de mededeling wordt voorgesteld de Minister van Financiën). Het moeten afgeven van deze verklaringen zal gevolgen hebben voor bestuurlijke verhoudingen (rijk-lokale overheden) en administratieve consequenties hebben voor de overheid doordat het bestuurlijke ambtenarenapparaat wellicht aangepast moet worden zodat een politieke bewindspersoon daadwerkelijk deze verklaring kan afgeven. Het voorgestelde brengt o.a. extra werkdruk mee voor de Ministeries die betrokken worden bij het afgeven van deze verklaringen. De personele en administratieve consequenties moeten in principe worden opgevangen binnen de huidige personele bezetting. Een voorbehoud, bij het voorstel is wenselijk, omdat de haalbaarheid en reikwijdte van dit voorstel t.a.v. andere overheden en departementen nog onvoldoende in kaart is gebracht. Hiervoor dient eerst duidelijkheid te bestaan over de vorm van de verklaringen en welke criteria gelden voor deze verklaringen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

De routekaart komt in grote lijnen overeen met het Nederlandse standpunt dat de financiële controle en het financieel beheer in de EU verder op orde dient te worden gebracht. Echter, enkele elementen kunnen aanzienlijke consequenties hebben. Onder andere wordt voorgesteld dat jaarlijks door de

lidstaten ex ante verklaringen en ex post “declarations of assurance” worden afgegeven op het hoogste politieke niveau.

Nederland meent dat het proces naar het verkrijgen van een positieve DAS breder dient te worden gezien dan louter de fondsen in gedeeld beheer (landbouw en structuurfondsen). Onder het streven naar een positieve DAS dient de Commissie ook aandacht te geven aan de directe uitgaven welke zij zelf beheert. Nederland verwelkomt daarom de gap analysis van de Commissie instellingen zelf.

Nederland kan met belangstelling uitkijken naar verder discussie in de Raad, in het bijzonder de toepassing van het “single audit” model.